

(Návrh)

ZÁKON

o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú potraviny

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon upravuje

- a) vymedzenie neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch (ďalej len „neprimerané podmienky“) medzi odberateľom a dodávateľom tovaru, ktorým sú potraviny¹⁾ (ďalej len „tovar“) alebo služby spojené s predajom tovaru,
- b) kontrolu neprimeraných podmienok,
- c) konanie vo veciach neprimeraných podmienok.

§ 2

Vymedzenie niektorých pojmov

Na účely tohto zákona sa rozumie

- d) účastníkom obchodného vzťahu podnikateľ podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorý je odberateľom alebo dodávateľom tovaru,
- e) obchodným vzťahom vzťah medzi odberateľom a dodávateľom tovaru upravený Obchodným zákonníkom,
- f) všeobecnými obchodnými podmienkami obchodné podmienky upravené Obchodným zákonníkom,
- g) peňažným plnením platba poskytnutá účastníkom obchodného vzťahu súvisiaca s dodávkou tovaru, vrátane platby na obchodné aktivity odberateľa tovaru, najmä zľavy, dary, bonusy, rabaty, skontá,
- h) nepeňažným plnením iné plnenie, ako plnenie podľa písmena d) súvisiace s dodávkou tovaru, najmä vecné dary a služby, marketingová podpora pri otvorení novej prevádzkarne, rozvoz tovaru zo skladov odberateľa do jeho prevádzkarní,
- i) obchodnou aktivitou aktivita, za ktorú sa považuje aj reklamná akcia a letáková akcia, vrátane tlače a distribúcie, akcia na podporu ďalšieho predaja tovaru, rozhlasová produkcia v prevádzkarni.

¹⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.

§ 3

Všeobecné obchodné podmienky

(1) Odberateľ je povinný poskytnúť všeobecné obchodné podmienky dodávateľovi, ktorý o to požiada. Tieto všeobecné obchodné podmienky sú základom obchodných rokovaní.

(2) Všeobecné obchodné podmienky zahŕňajú:

- a) podmienky nákupu tovaru,
- b) cenové podmienky,
- c) zníženie cien,
- d) podmienky úhrady,
- e) stanovenie objemu nákupu tovaru podľa § 409 Obchodného zákonníka
- f) služby súvisiace s obchodnou spoluprácou pri propagácii a ďalších marketingových aktivitách spojených s dodanými potravinami.

(3) Každý nákup alebo predaj tovaru alebo služby musí byť predmetom fakturácie. Faktúra musí obsahovať základné náležitosti podľa osobitného právneho predpisu.²⁾

§ 4

Neprimerané podmienky

(1) Neprimeranou podmienkou je peňažné plnenie dodávateľa

- a) za jeho zaradenie do registra dodávateľov u odberateľa,
- b) za zaradenie jeho tovaru do evidencie výrobkov predávaných odberateľom a úhrada za prevádzku elektronických zariadení,
- c) za využitie distribučnej siete odberateľa,
- d) za časovo obmedzené umiestnenie tovaru dodávateľa v prevádzkarni odberateľa,
- e) na obchodné aktivity odberateľa zamerané na podporu predaja odberateľa,
- f) za dodávky tovaru dodávaného a predávaného pod obchodnou značkou odberateľa, vrátane platby na obchodné aktivity odberateľa tohto tovaru, najmä zľavy, dary, bonusy, rabaty, skontá,
- g) za umiestnenie jeho tovaru na určitom mieste v prevádzkarni odberateľa,
- h) za realizáciu obchodnej propagácie odberateľa, nákupu alebo investícií odberateľa, hlavne v rámci obnovy prevádzkarní alebo v rámci rozširovania obchodnej siete odberateľa alebo na budovanie a prevádzku zúčtovacích alebo nákupných a logistických stredísk odberateľa,
- i) za dodatočné kompenzácie zníženého zisku ako predpokladal odberateľ,
- j) za zvýšený predaj tovaru dodávateľa ako predpokladal odberateľ,
- k) za služby poskytované treťou osobou zamerané na podporu predaja odberateľa a jeho propagáciu,
- l) za návštevy nákupcu odberateľa u nových alebo perspektívnych dodávateľov,
- m) za dizajn súvisiaci s vonkajšou prezentáciou a zabalením,
- n) za spotrebiteľský a trhový prieskum vykonávaný odberateľom.

²⁾ § 71 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

(2) Peňažné plnenie podľa odseku 1 je neprimeranou podmienkou v obchodnom vzťahu, ak celková suma peňažného plnenia je viac ako 3 % z ročných tržieb dodávateľa za tovar predaný jednotlivému odberateľovi v kalendárnom roku, kedy došlo k peňažnému plneniu. Do sumy peňažného plnenia a ročných tržieb sa nezahŕňa daň z pridanej hodnoty a v prípade tovaru, na ktorý sa uplatňuje spotrebná daň ani spotrebná daň.

(3) Za neprimeranú podmienku sa považuje aj

- a) peňažné plnenie, ktoré nie je spojené so žiadnou reálne poskytnutou službou,
- b) vykonávanie kontrol, na náklady výrobcu alebo dodávateľa, priestorov výrobcu alebo dodávateľa odberateľom alebo ním poverenou fyzickou, alebo právnickou osobou, vrátane požadovania vykonania rozborov a skúšok predmetných potravín na náklady výrobcu alebo dodávateľa,
- c) vrátenie tovaru odberateľom dodávateľovi na náklady dodávateľa, bez právneho dôvodu,
- d) povinnosť neodôvodnenej výmeny dodaného tovaru na náklady dodávateľa,
- e) určenie dlhšej lehoty na splnenie peňažného záväzku ako 30 dní odo dňa vystavenia faktúry za dodaný tovar,
- f) zníženie dohodnutej ceny tovaru za zaplatenie peňažného záväzku do lehoty splatnosti,
- g) požadovanie dodatočného nepeňažného plnenia účastníkom obchodného vzťahu po odovzdaní a prevzatí tovaru,
- h) prenesenie sankcií, uložených kontrolnými orgánmi³⁾ účastníkovi obchodného vzťahu na druhého účastníka tohto vzťahu,
- i) prenesenie sankcií za riešenie sťažností konečného spotrebiteľa odberateľom vrátením peňazí za tovar vo výške maloobchodnej ceny alebo výmenou tovaru okrem prípadov ak odberateľ písomne vyrozumie dodávateľa o tejto sťažnosti, ktorej príčinou bola odôvodnená chyba dodávateľa,
- j) okamžité vypovedanie zmluvy o opakujúcom sa plnení bez výpovednej lehoty a bez dôvodu,
- k) podmieňovanie možnosti postúpenia pohľadávky bez písomného zdôvodnenia dlžníka,
- l) vylúčenie nároku na úroky z omeškania za oneskorené splnenie peňažného záväzku,
- m) dodatočné zníženie dohodnutej ceny dodaného tovaru odberateľom na náklady dodávateľa bez osobitnej uzavretej písomnej dohody odberateľa s dodávateľom o dôvode a rozsahu zníženia dohodnutej ceny,
- n) predaj tovaru odberateľom za vyššiu cenu ako bola dohodnutá cena dodaného tovaru pre propagačnú akciu,
- o) neprevzatie vopred dohodnutého objemu tovaru dodávaného a predávaného pod obchodnou značkou odberateľa,
- p) predaj tovaru odberateľom konečnému spotrebiteľovi za nižšiu jednotkovú cenu ako uhradil za dodávku toho istého druhu tovaru dodávateľovi,
- q) financovanie propagačných akcií odberateľa dodávateľom,
- r) požadovanie kratšej doby čerpania trvanlivosti tovaru dodávateľom ako umožňuje zákon,
- s) vykonanie vzájomného zápočtu pohľadávok z obchodného vzťahu bez predchádzajúceho písomného súhlasu dodávateľa,

³⁾ Napríklad zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

- t) podmieňovanie predaja tovaru dodávateľa výrobou výrobkov pod privátnou značkou odberateľa,
- u) odmietnutie uviesť na obale výrobku predávaného pod privátnou značkou odberateľa meno a adresu dodávateľa, pokiaľ tento o to požiada,
- v) retroaktívne peňažné plnenia k propagačným aktivitám odberateľa, ktoré sa uskutočnili v minulosti a neboli zmluvne ošetrené.

(4) Peňažné plnenie za využitie distribúcie odberateľa sa nepovažuje za neprimeranú podmienku, ak dodávateľ nemá možnosť dodať odberateľovi tovar v dohodnutom objeme a na dohodnuté miesto iným spôsobom.

(5) Dohodnúť neprimerané podmienky medzi účastníkmi obchodných vzťahov sa zakazuje.

§ 5

Etický kódex účastníkov obchodných vzťahov

(1) Na účely zamedzenia neprimeraných podmienok sa môžu účastníci obchodných vzťahov dohodnúť na prijatí etického kódexu, ktorý v súlade s týmto zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi podrobnejšie ustanoví kritériá čestných a transparentných obchodných vzťahov.

(2) Dňom prístúpenia účastníka obchodného vzťahu k etickému kódexu sa etický kódex stáva pre tohto účastníka záväzným.

(3) Kontrolu neprimeraných podmienok v obchodných vzťahoch podľa etického kódexu vykoná osoba poverená signatármi etického kódexu.

§ 6

Výkon kontroly neprimeraných podmienok

(1) Kontrolu neprimeraných podmienok podľa tohto zákona, kde tovarom sú potraviny vykonáva Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“).⁴⁾

(2) Ministerstvo vykoná kontrolu u účastníka obchodného vzťahu z vlastného podnetu, z podnetu účastníka obchodného vzťahu, z podnetu profesijnej organizácie oprávnenej podľa stanov, štatútu alebo písomného splnomocnenia alebo z podnetu verejnoprávnej samosprávnej inštitúcie vo veciach ochrany práv a oprávnených záujmov jej členov.

(3) Podnet na vykonanie kontroly u účastníka obchodného vzťahu podľa odseku 2, iný ako vlastný podnet, musí obsahovať

- a) identifikáciu predkladateľa podnetu,
- b) identifikáciu toho, proti komu je podnet podaný,
- c) opis predmetu podnetu podľa § 4.

⁴⁾ Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov, zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, zákon č. 128/2002 Z. z., zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, zákon č. 222/2004 Z. z., zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov.

(4) Ak podnet neobsahuje náležitosti podľa odseku 3, orgán kontroly podľa odseku 1 vyzve predkladateľa podnetu, aby ich v určenej lehote doplnil a súčasne ho poučí, že inak kontrolu nezačne.

(5) Predmetom kontroly sú údaje, informácie, doklady a písomnosti, z ktorých sa dá zistiť dohodnutie a uplatňovanie neprimeraných podmienok medzi účastníkmi obchodného vzťahu.

(6) Na výkon kontroly podľa tohto zákona môže ministerstvo na účely rozhodovania prizvať podľa osobitného predpisu⁵⁾ nestrannú právnickú osobu alebo fyzickú osobu.

(7) Ak tento zákon neustanovuje inak, pri výkone kontroly sa postupuje podľa osobitného predpisu.⁶⁾

§ 7

Pokuty a sankcie

(1) Ak sa kontrolou preukáže, že medzi účastníkmi obchodného vzťahu bola dohodnutá neprimeraná podmienka, ministerstvo určí účastníkom obchodného vzťahu lehotu na odstránenie neprimeranej podmienky a zároveň uloží účastníkovi obchodného vzťahu, ktorý získal z neprimeranej podmienky prospech, povinnosť vrátiť peňažné plnenie za tovary alebo služby poskytnuté na základe neprimeranej podmienky. Zároveň tomuto účastníkovi uloží pokutu v nasledujúcej výške:

- a) podľa § 4 ods. 1 do 150 000 eur,
- b) podľa § 4 ods. 3 do 300 000 eur.

(2) Ministerstvo je pri výkone kontroly oprávnené uložiť pokutu do 5 000 eur aj účastníkovi obchodného vzťahu, ak neplní povinnosti

- a) predložiť v určenej lehote požadované podklady alebo informácie,
- b) predložiť pravdivé a úplné podklady alebo informácie a umožniť ich preverenie,
- c) umožniť vstup do objektov kontrolovaného subjektu,
- d) poskytnúť informácie od zamestnancov kontrolovaného subjektu⁷⁾.

(3) V rozhodnutí o uložení pokuty podľa odseku 2 orgán kontroly uloží účastníkovi obchodného vzťahu aj primeranú lehotu na odstránenie neprimeranej podmienky. Ak tieto nedostatky účastník obchodného vzťahu v určenej lehote neodstráni, orgán kontroly môže uložiť pokutu opakovane.

(4) Pri uložení pokuty podľa odsekov 2 a 3 ministerstvo prihliada na závažnosť protiprávneho konania, jeho následky a čas trvania alebo opakovanie takéhoto konania.

(5) Pokutu podľa odsekov 2 a 3 je ministerstvo oprávnené uložiť aj opakovane, a to až do dvojnásobku výšky uloženej pokuty.

(6) Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď sa ministerstvo o porušení povinnosti dozvedelo, najneskôr do troch rokov kedy k porušeniu povinnosti došlo.

(7) Výnos pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

⁵⁾ Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ § 8 až 15 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z.

⁷⁾ § 11 ods. 1 písm. a) a b) a § 12 ods. 2 až 5 zákona č. 10/1996 Z. z.

§ 8

Na konanie o pokutách podľa § 7 ods. 2 a 3 sa vzťahuje zákon o správnom konaní⁸⁾, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 9

Prístup k informáciám o vykonaných kontrolách

Ministerstvo na svojej internetovej stránke každoročne do 31. januára zverejňuje informáciu o počte začatých a o počte ukončených kontrol v predchádzajúcom kalendárnom roku.

§ 10

Prechodné ustanovenie

(1) Účastníci obchodných vzťahov sú povinní do 31. júna 2010 uviesť zmluvy uzavreté pred 1. májom 2010 do súladu s týmto zákonom.

(2) Kontroly začaté pred 1. májom 2010 sa ukončia podľa tohto zákona; ministerstvo o týchto prípadoch písomne upovedomí kontrolované subjekty.

§ 11

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 172/2008 Z. z. o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 30/1992 Zb. o Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komore v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 55/2009 Z. z.

§ 12

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. mája 2010.

⁸⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.